

**2010 YILI MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE KANUNU TASARISI
İLE
2008 YILI MERKEZİ YÖNETİM KESİN HESAP KANUNU
TASARISI
PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU GÖRÜŞME TUTANAKLARI**

BAŞKAN: Mehmet Mustafa AÇIKALIN (Sivas)
BAŞKANVEKİLİ: Recai BERBER (Manisa)
SÖZCÜ : Hasan Fehmi KİNAY(Kütahya)
KÂTİP : Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)

-----O-----

23.11.2009

İÇİNDEKİLER

**-MALİYE BAKANLIĞI -Gelir İdaresi Başkanlığı -Kamu İhale Kurumu
-Özelleştirme İdaresi Başkanlığı Gelir Bütçesi -Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu
Tasarısı ile Merkezi Yönetim Kesinhesap Kanunu Tasarılarının Maddeleri**

23 Kasım 2009 Pazartesi
BİRİNCİ OTURUM
Açılma Saati: 11.07

BAŞKAN: Mehmet Mustafa AÇIKALIN (Sivas)
BAŞKAN VEKİLİ: Recai BERBER (Manisa)
SÖZCÜ: Hasan Fehmi KİNAY (Kütahya)
KÂTİP: Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)

-----O-----

BAŞKAN – Plan ve Bütçe Komisyonunun değerli üyeleri, Değerli Maliye Bakanımız, kamu kurum ve kuruluşlarımızın değerli bürokratları, basınımızın ve televizyonlarımızın değerli temsilcileri; Başkanlık Divanı adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.

18'inci Birleşimin Birinci Oturumunu açıyorum.

Bugün gündemimizde, Maliye Bakanlığı, Gelir İdaresi Başkanlığı, Kamu İhale Kurumu, Özelleştirme İdaresi Başkanlığı Gelir Bütçesi, Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı ile Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı'nın maddeleri yer almaktadır.

Değerli arkadaşlar, şimdi konuşmasını yapmak üzere Sayın Maliye Bakanımıza söz veriyorum.

Buyurun Sayın Bakanım.

...

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli üyeler, müzakerelere başlıyoruz.

...

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Kaplan.

Sayın Hamzaçebi, buyurun efendim.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, değerli milletvekilleri; öncelikle gelir bütçesinin görüşülmesiyle ilgili bir usul önerimi burada söyleyeceğim, bunu iki yıldır söylüyorum, bu üçüncü yıldır söylemiş olacağım: Aşağı yukarı dördüncü haftadayız ve dört haftadan bu yana bütçenin harcama tarafını görüşüyoruz. Bugün yine harcamacı kuruluşların bütçelerini görüşürken araya sıkıştırılmış bir gündem maddesiyle gelir bütçesini de görüşmüş olacağız. Bütün harcamacı kuruluşların harcayacağı paranın finansmanını oluşturan gelir bütçesini çok daha kapsamlı görüşmemiz gerektiği kanaatindeyim. Bu, bütçe hakkının da gereğidir. Gelir bütçesi için ayrı bir oturum yapılması gerektiğini düşünüyorum, bu önerimi Sayın Başkana ve Komisyon üyelerine tekrar sunuyorum. Mademki 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile bütçe hakkını tanımladık, o hâlde o hakka uygun olarak, bu hakkın etkin bir şekilde kullanılmasını teminen gelir bütçesini de bizim burada çok ciddi bir şekilde değerlendirmemiz gerekir. Umarım gelecek yıllar bütçe görüşmelerinde bu önerim dikkate alınır.

Maliye Bakanlığına iki konuda teşekkür, bir konuda da bir eleştiri ifade etmek istiyorum: Birincisi, bütçe gerçekleştirmeleri yaklaşık iki yıldır Maliye Bakanlığı tarafından, Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğü tarafından çok saydam bir şekilde bir daha soru sormaya meydan vermeyecek bir şekilde gayet sistemli, düzenli açıklanıyor, bunun için teşekkür ediyorum, ilgilileri ve Maliye Bakanlığını kutluyorum.

İkincisi, yedi yıl önce bütçeleri görüşürken bütçe kanun tasarıları madde sayısı yaklaşık 70 civarındaydı, bugün bu madde sayısı 30'a inmiş durumda. Bu da bütçenin saydamlığı açısından oldukça ileri bir seviye. Bir süredir bu madde sayısı epeyce yıldır 30'lar civarında seyrediyor. Bu konuda yine Maliye Bakanlığına, Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğünün kararları tabii ki rol oynuyor ancak önceki yıllarda da iptal kararları vardı ona rağmen yine bütçe madde sayısı 70 civarında olurdu, bu önemli bir adım.

Üçüncü olarak söyleyeceğim bir eleştiridir: Muhasebat Genel Müdürlüğü vergi yükü rakamlarını kendi sayfasında doğru yayınlamıyor. Bunu daha önceki bütçesinde ifade ettim ancak -buraya gelirken tekrar kontrol ettiğimde- yine eski rakamların aynen Muhasebat Genel Müdürlüğünün sayfasında yer aldığını görüyorum.

Şimdi bir yılda herhangi bir düzeltme yapıyorsanız geçmiş yılları da o düzeltme bazına getirmelisiniz ki kıyaslama yapılabilir. Muhasebat Genel Müdürlüğünün web sayfasından vergi yükünü, vergi gelirlerinin gayrisafi yurt içi hasılaya oranlarını gösteren tabloda 2000-2005 yılları bütçe gelir ve bütçe gider rakamlarının 2006 yılı bazına getirildiğini ifade etmekte ancak bu açıklama sadece ret ve iadelerle ilgili olarak 2006 yılı bazına getirmeyi ifade etmektedir. 2006 öncesinde özellikle 2000, 2001, 2002 yıllarında vergi dışı gelirlerde yer alan rakamların 2003'ten sonra vergi gelirleri içerisinde yer alması nedeniyle 2000-2002 döneminin vergi gelirlerinde düzeltilmesi ihtiyacını karşılamamaktadır. Bu, yapılmıyor. Israrla neden yapılmıyor ben bunu anlayabilmiş değilim. Saydamlığa önem veren bir Maliye Bakanımız var ama bu saydamlığı Muhasebat Genel Müdürlüğü ısrarla yerine getirmemekte kararlı. Buna ben bir anlam veremiyorum. Yani bu sıralardan söyleniyor diye mi bu eleştiri dikkate alınmıyor bunu da merak ediyorum. Bu eleştirim yanlışsa bunun yanlışlığı konusunda bugüne kadar bana da

herhangi bir şey ifade edilmedi. Şimdi bu oturup 2000-2002 yıllarını diğer yıllarla kıyaslama olanağımız yok. Bazı düzeltmeleri yapmamız gerekir. Bu düzeltmeleri de ilgili birim yapmadığı için sıhhatli bir değerlendirme imkânı maalesef elimizde yok.

Kamu İhale Kurumu maalesef kamuoyunda güvenilir bir tablo sergilemiyor gerek ihaleler konusunda yapılan şikâyetlerin incelenmesiyle ilgili olarak kendini kısıtlama yönünde yetki olarak kısıtlama yönünde kurumun gösterdiği tavır gerekse kamuoyunda pek gözükmeyen konumu nedeniyle Kamu İhale Kurumunun ne yaptığı meçhul. Kamu İhale Kurumu Türkiye’de ihalelerin saydam bir şekilde yapıldığı konusunda kamuoyuna güven vermekle görevli bir kurumdur. Yaptığı icraatlar o şekilde kamuoyuna aktarılacak ki kamuoyu, ihalelerde herhangi bir usulsüzlüğün olmadığı izlenimi alsın. Bu algılamaya gitsin ama maalesef Kamu İhale kurumu bu konumda değil. Bir örnek vermek istiyorum: Bir ihale yapılıyor Ankara’da. Bu ihaleyle ilgili olarak ilgili kamu kurumu, zarflar açıldıktan sonra bakıyor ki bu ihale arzu edilen şirkette kalmamış. O zaman ne yapılıyor? Hangi şirkette kaldıysa onu elemek için bazı gerekçeler üretilmeye, bulunmaya çalışılıyor. Sonra bu gerekçeyi yaratabilmek için ilgili birim Bayındırlık Bakanlığına bir yazı yazıyor: “Bu ihaleye aslında katılmamalıydı, biz onu hani yanlışlıkla aldık ihaleye.” “Ha haklısınız, katılmamalıydı.” diyor Bayındırlık Bakanlığı da. Yani, başa dönüyoruz. Zarflar açılıp, teklifler ortaya konulduktan sonra Bayındırlık Bakanlığının il müdürlüğüyle yapılan yazışması sonucunda başa dönülüyor, o şirket diskalifiye ediliyor, arzu edilen şirkette ihale kalıyor. Bunu şimdi ilgili şirket Kamu İhale Kurumuna şikâyet konusu yapıp, şikâyet ettiğinde Kamu İhale Kurumundan beklenen bunun iptal edilmesidir. Bir kere ilgili bayındırlık müdürlüğünün Bayındırlık Bakanlığına yazı yazması ihale komisyonlarının bağımsızlığına gölge düşürür. Yazabilir mi ilgili bayındırlık müdürlüğü? Bayındırlık Bakanlığı da: “Evet, haklısınız, bu katılmamalı.” diyebilir mi, başa dönülebilir mi? Bu şikâyeti maalesef Kamu İhale Kurumu dikkate almamış ve talebi reddetmiştir, oy çokluğuyla tabii. Yani önemli sayıda üye: “Hayır, bu işlem yanlış.” demesine rağmen, Kamu İhale Kurumu burada tavrını böyle göstermiştir. Kamu İhale Kurumu böyle ihalelerde eğer hakkın teslimini yerine getirmeyecekse acaba “Niye vardır?” diye sormak gerekiyor. İhalelerde eski tas eski hamam yine yürüyor, yine yürüyor. Yanlışlıkla bir başkasında kalıyorsa ihale, hemen sistem harekete geçiyor, Kamu İhale Kurumu da o ihaleyi tasdik ediyor, geçiyor gidiyor. Kamu İhale Kurumu anlayış olarak bağımsız olmadığı, özerk olmadığı sürece yapılacak hiçbir şey yoktur. Kamu İhale Kurumu kendisine çeki düzen vermez ise biz bu kurumu masaya yatıracağız, bütün kararlarını, bütün uygulamalarını kamuoyunun gündemine taşıyacağız, bunu ifade etmek isterim.

Şimdi, izninizle, gelir bütçesi konusuna gelmek istiyorum Sayın Başkan. Gelir bütçesi konusundaki değerlendirmenin ayrı yapılması gerektiği konusundaki önerimi de dikkate alarak bu oturumdaki görüşmeleri sizin her zamanki anlayışınız, demokrasi anlayışınız çerçevesinde daha geniş bir sürede yapabileceğimizi düşünüyorum.

Değerli arkadaşlar, Gelir İdaresi vergi sistemi bütün ülkeler için önemlidir. Vergiyi toplayamazsanız harcama yapamazsınız. Evet, bir yandan devletin sosyal devlet olması ve diğer görevleri nedeniyle harcama ihtiyacı giderek artmaktadır, azalma bir yana giderek artmaktadır. Öte yandan, bu harcamaları karşılamak üzere gelir toplaması ihtiyacı da artmak zorundadır ama harcamadaki artış kadar gelirlerdeki artış o kadar kolay gerçekleştirilememektedir. Bütün ülkeler için durum böyledir. Vergi konusundaki ilk

sistemli ciddi uluslararası doküman Fransız İnsan ve Yurttaşlık Hakları Belgesi'dir. 1789 tarihli Fransız İnsan ve Yurttaşlık Hakları Belgesi'nin 13'üncü maddesinde: Kamu gücünün korunması ve kamu giderlerinin yapılması için yurttaşların ortak bir vergi ödemesinin zorunluluğu olduğu belirtilir. Bir sonraki paragrafı da 14 numaralı maddesi de: Yurttaşların ödenmesi gereken vergilerin miktarını, tarzını, süresini belirlemek ve bu vergilerle karşılanan kamu harcamalarını izlemek yönünde haklarının olduğu ifade edilmiştir. Yani bütçe hakkı ilk sistemli ifadesini 1789 tarihli bu uluslararası belgede bulur. Bütçe hakkı vatandaşlara vergileri koymak, bu vergilerin süresini, miktarını belirlemek ve bunlardan karşılanan harcamaları denetlemek imkânını vermektedir. Gelir bütçesinin ayrı bir oturumda ele alınması gerektiği konusundaki görüşüm buna dayanmaktadır. Modern vergi sistemlerinin temeli burada atılmıştır ve modern vergi sistemlerinin kurulması tabii ki hemen bu uluslararası bildirgenin sonrasında olmamıştır. Bu iki dünya savaşı arası dönemde meydana gelmiştir. Buna birinci dönem diyebiliriz vergi sistemlerinde. Vergi sistemlerinde birinci dönem vergi sistemlerinin kurulmasıdır, modern vergi sistemlerinin kurulması. Bizde de aşarın kaldırılıp kazanç vergisine geçilmesi 1924 yılında olmuştur. Bu son derece Türk vergi sisteminde önemli bir adımdır. Bu dönemde henüz daha mükellef hakları o kadar öne çıkmamıştır, daha çok genel bir anayasal koruma vardır vatandaşlarla ilgili, bireylerle ilgili veya vatandaş olsun olmasın o sınırlar, coğrafi sınırlar içinde yaşayanlarla ilgili bir genel anayasal koruma vardır.

Vergi sistemlerinde ikinci dönem İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra başlar, 1970'lere kadar gelir. Vergi yükünün arttığı bir dönemdir. Vergi yükü artışına paralel olarak vergi tabanının genişlediği bir dönemdir. Bu dönemde mükellef hakları yasalara girer, idare-mükellef ilişkisi çerçevesinde mükellef hakları yasalara girer, yasal bir güvence altına alınır. En azından çerçevesi çizilir.

Üçüncü dönem, 1970'lerden sonra, 1980'lerden sonra başlar. Bu dönem bugüne kadar gelir. Bu vergi yükünün tartışıldığı, vergi yükünün artık ağırlaştığı, bunun daha aşağıya çekilmesi gerektiği bir dönemdir, uluslararası tartışmalar böyledir. Küreselleşmeye denk gelen bir dönemdir ve bu dönemde mükellef hakları artık gerçekten ayrıntısıyla yasalarda ve ilgili belgelerde ortaya konulur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) - Mükellef hakları çok önemli bir kavram. Yani vergi bir zor alıma dayanır, demokratik devletin zor kullandığı en geniş alan bütün ülkelerde vergidir. Temel bir zor alım vardır ancak bu zor alım mükellef haklarının da gelişmesine yol açmıştır. Vergi egemenlik gücüne dayanılarak alınan bir kaynak, bir para olduğuna göre, egemenlik gücüyle bireysel hakların uygun bir dengede olması gerekir. Temel hak ve özgürlüklerle devletin vergilendirme yetkisi bir dengede olmaz ise orada sorunlar başlar. Bütün mesele bu iki alanı denge içinde tutabilmektir. Türkiye de bu alanda oldukça mesafe almıştır tabii. Yani Türkiye uluslararası gelişmelere seyirci kalan bir ülke değildir ancak zaman zaman idarenin bazı uygulamaları bu hakların yeterince güvencede olmadığı izlenimini yaratmaktadır.

Bir vergi sistemini modern olarak tanımlarken üç özellik var deriz, bunu sık sık Maliye Bakanlarımızdan da duyarız: 1) Saydam bir mevzuatı olacak. 2) Öngörülebilir bir vergi yükü olacak. 3) Güçlü gelir idaresi olacak. Yani mükellef yarın sabah uyandığında bir sürpriz vergiyle karşılaşmayacak. Zaman zaman buna uyulmamıştır ama böyle bir

hedefi, idare, hükümetler önüne koymalıdır. Olağanüstü dönemler olmuştur, mükellefler yarın sabah uyandıklarında vergiyle karşılaşmıştır, mevzuat saydam olmamıştır. Saydamlık sadece ilgili mevzuatın elektronik ortamda olması değil, işte Bakanlar Kuruluna çok yetki verirsiniz, bu yasama yetkisinin devri gibi sonuçlar yaratır. Bir mükellefe bir özelge verirsiniz, başkasına belki başka bir birim farklı bir özelge verebilir, olabilir yani, bunu yadırgamıyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Hamzaçebi, ilave süre veriyorum.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Ama sonuçta bu özelgelere, mevzuata uygun hareket etmek zorundadır idare. Saydam mevzuat budur, öngörülebilir vergi yükü budur.

Şimdi siz bir genel tebliğ yayınlayıp daha sonra bu genel tebliğe aykırı olarak vergi inceleme raporu yazarsanız burada şimdi saydam bir mevzuattan söz etmek mümkün değildir. Şimdi, idare 2000 yılında bir genel tebliğ yayınlamış, demiş ki: “Anonim şirketlerde hisse senedi yerine çıkarılmış olan geçici il mühaberler hisse senedi hükmündedir.” Bir gelir vergisi genel tebliği. Dolayısıyla geçici il mühaberinin elden çıkarılmasından doğan kazancın vergilendirilmesinde aynen hisse senedinin elden çıkarılmasından doğan kazancın vergilendirilmesine ilişkin usuller uygulanır.

Şimdi, Katma Değer Vergisi Kanunu ne diyor: “Hisse senedinin elden çıkarılması KDV’ye tabi değildir.” Bir anonim şirketin aktifinde kayıtlı olan bir hisse senedinin elden çıkarılması KDV’ye tabii değildir.

Geçici il mühaberle ilgili Katma Değer Vergisi Kanunu herhangi bir hüküm öngörmemiş. Buradan ne anlaşılır? Gelir Vergisi Kanunu da sadece hisse senetlerinden söz ediyor, geçici il mühaberden söz etmiyor. Bu kavramlar nerede düzenlenmiştir? Türk Ticaret Kanunu’nda. Türk Ticaret Kanunu’nun düzenlemesini vergi hukuku aynen alır. Maddi hukukun esaslarını, burada Türk ticaret hukuku, vergi hukuku aynen almak zorundadır. Bunu gelir vergisi uygulamasında başka, katma değer vergisi uygulamasında başka alıram diyemezsiniz. Bunu dediğiniz anda idarenin güvenilirliği sarsılır.

Şimdi burada bir medya grubuyla ilgili vergi incelemesinde yanlış yapılmıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

Buyurun.

BAŞKAN – Sayın Hamzaçebi, tamamlamak üzere süre veriyorum.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) - Açık ve net bir şekilde söylüyorum, yanlış yapılmıştır. Burada Sayın Bakan bu iddiama karşı bir açıklama yapamayacaktır yani şöyle yapamayacaktır, yanlış anlaşılmasın: Yani söyleyeceği bir şey yok da o nedenle değil, vergi inceleme raporunda “Şunlar şunlar var” şeklinde bir açıklama yapması yasal olarak mümkün değil, yasa onu yasaklıyor. Dolayısıyla o yönde bir açıklama beklemiyorum Sayın Bakandan. Ancak burada o vergi inceleme raporu o bölümüyle, basından okuduğum, izlediğim bölümüyle -diğer bölümünü basın çokça yazmadığı için o konuya ilişkin bir değerlendirme yapamıyorum- o bölümü yanlış yazılmıştır diye düşünüyorum. Burada yapılması gereken, bu incelemeyi yeniden yaptırmaktır. Bu imkân idarenin elinde vardır. Aynı inceleme grubu içerisinde yeni bir grup oluşturulup onlara yaptırılabilir veya bir üst inceleme grubu olan Hesap Uzmanları Kurulunda veya Maliye Teftiş Kurulunda bir başka heyet marifetiyle bu inceleme

yaptırılabilir. Bu her zaman için mümkün olan bir yoldur, bu yol denenmeksizin rapor yazılmıştır. Artık bundan sonrasını uzlaşma komisyonu veya yargı düşünsün demek doğru değildir. Böyle olursa ilgili gelir vergisi genel tebliğini de sizin yürürlükten kaldırmanız gerekir. O zaman bu rapora yönelik yapılan işlemi doğru kabul ederseniz ilgili gelir vergisi genel tebliğini yürürlükten kaldırmanız gerekir. Bunu bizim ekonomi, bizim aile şirketlerinden oluşan anonim şirketlerimiz kaldıramaz. O zaman geçici ilmühaberin sahibi olan vatandaşlarımız, bu ilmühaberi ne zaman satarsa satsın...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) - ...yıl sınırlaması olmaksızın vergiye, gelir vergisine tabi olacaktır. Bunun sonuçları son derece ağır olur. Ben bunu Sayın Bakana ve Gelir İdaresine öneriyorum.

Varlık barışıyla ilgili bir değerlendirmede bulunmak istiyorum. Varlık barışında maliye bindiği dalı kesiyor. Bunu ilgili arkadaşlarıma ifade ettiğim için burada rahatlıkla ifade ediyorum. Usulsüzlük cezaları, varlık barışı kapsamında değerlendirilmiyor. Bu, Varlık Barışı Kanunu'nun amacına ve lafzına aykırı bir uygulamadır. Şöyle ki: Şimdi, maliye diyor ki "Varlık barışı nedeniyle beyan edilen varlık tutarları, inceleme sonucu bulunan matrah farkından mahsup edilir." Daha doğrusu "Bulunan matrah farkları, Varlık Barışı Kanunu'na göre beyan edilen tutardan mahsup edilir." Bu mahsup sonucunda örneğin 1.000 TL bir varlık beyan etmiş mükellef, bulunan matrah farkı da 900 TL ise buradan herhangi bir vergi ve ceza tarhiyatı yapılmaz ancak "Usulsüzlük cezası" hariç diyor Maliye Bakanlığı. Yani eğer bu bir faturasız mal alım satımı ise bu faturasız mal alım satımı nedeniyle fatura düzenlemekten dolayı Vergi Usul Kanunu'nun 353'üncü maddesine göre kesilmesi gereken bir usulsüzlük cezası var. "Bu cezayı keserim." diyor Gelir İdaresi. Bu doğru değil, Kanun böyle bir şey söylemiyor. İdare, bu yorumunu şuna dayandırıyor, diyor ki: "Kanun, vergi aslına bağlı vergi cezalarının kaldırılmasından söz ediyor." Hâlbuki kanunda böyle bir şey yok. Dolayısıyla usulsüzlük cezası vergi aslına bağlı olmadığı için bu ceza kesilebilir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Hamzaçebi, toparlayın lütfen.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Toparlıyorum.

Kanun, böyle bir şey söylemiyor. Vergi Usul Kanunu'nda vergi aslına bağlı ceza, bağlı olmayan ceza şeklinde bir ayırım yoktur. Vergi ziyai cezasının vergi aslına bağlı gibi gözükmesi sadece hesaplanma tarzıyla ilgilidir. Vergi Usul Kanunu, vergi ziyai cezasının vergi aslına bağlı olarak hesaplanacağını söylüyor. Miktarı tayin açısından vergi aslıyla bağlantılı. Burada tarhiyata neden olan fiil, fatura düzenlememe fiilidir. Bu düzenlememe nedeniyle kanun iki tane ceza öngörmüştür. Birisi özel usulsüzlük cezası, birisi vergi ziyai cezası.

Şimdi, bunda ısrarla ve inatla "Hayır, bu buradan yararlanmaz." demeyi, ben, ne kanun koyucunun amacıyla bağdaştırıyorum ne Vergi Usul Kanunu'yla bağdaştırıyorum. Varlık Barışı Kanunu'nu hatırlayacaksınız değerli arkadaşlar, bütün diğer cezaları da kaldırıyordu, Sermaye Piyasası Kanunu'na göre, 1567 sayılı Türk Parasının Kıymetini Koruma Kanunu'na göre cezaları da kaldırıyordu ama Genel Kuruldaki önergelerle onlar kapsamdan çıkarıldı. Yani hapis cezalarını da kaldıran bir düzenleme vardı. Öyle bir şey düşünün ki kanun koyucu, hapis cezasını bile kaldırmayı düşünmüş ama usulsüzlük

cezasını kaldırmayı düşünmemiş. Yok böyle bir şey. Bu yanlış, bunun kesinlikle düzeltilmesi gerektiği kanaatindeyim.

Efendim “Usulsüzlük cezaları çok büyük rakam tutmuyor, çok önemli değil.” yaklaşımı da doğru değil. Kanunu amacına uygun yorumlamak gerekir. İdare, arzu ediyorsa, ben kendi web sayfamda zaman zaman güncel konulara ilişkin yazılar yazıyorum, bu konuyu da orada yazımda yazdım, ifade ettim ve orada bütün detayıyla görülebilir. Arzu edilirse burada verebilirim.

Yine varlık barışında 1 Mart 2009 tarihi ile ...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (Malatya) – Sayın Başkan, hepten kesme, bir kere verin tam verin ya.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – ...19/6/2009 tarihi arasındaki vergi incelemeleri varlık barışı uygulamasından yararlanamıyor. Bu, kanunun yürürlüğüyle ilgili olarak konulan bir hüküm. Kanunda düzenleme yapan ikinci yasanın 19/6/2009 olarak öngördüğü bir tarih var. Bu nedenle ilk uygulamadaki beyan süresinin son tarihi olan 1 Mart 2009 ile daha sonra Varlık Barışı Kanunu’nda değişiklik öngören Kanun’un belirlediği 19/6/2009 tarihleri arasında başlamış olan vergi incelemeleri Varlık Barışı Kanunu kapsamına girmiyor. Yani mükellef Varlık Barışı Kanunu’ndan yararlanarak varlık beyan edebilir ancak bu dönem arasında başlayan vergi incelemeleri devam eder, o mahsup işlemi yapılmaz. Bu arada kalan bir dönem oluyor, Ocak 2009 ila 1 Mart 2009 arası yararlanıyor, 19/6/2009 ila 31/12/2009 tarihi arasındakiler yararlanıyor ama arada kalan dönem yararlanamıyor. Onu da yararlanır hâle getirmekte yarar olduğunu düşünüyorum.

Son cümlelerimi ifade ediyorum Sayın Başkan. Vergi sisteminin genel sorununu Maliye Bakanlığı gayet iyi bilmektedir, Gelir İdaremiz bilmektedir. Sayın Bakan bize vermiş olduğu tablolardaki oranlarla, grafiklerle bunu gayet çıplak bir şekilde ortaya koymuş durumda. Türk vergi sisteminin sorunu, dolaysız vergilerin payının azlığındadır. Dolaylı vergilerin yüksek gibi gözükken payı, gerçekte dolaysız vergilerin payının düşüklüğünden kaynaklanmaktadır ve 2000 yılından bu yana genel olarak kısa dönemde gelir yaratma kaygısı hükümetleri dolaylı vergilere gitmeye sevk etmiştir ve dolaylı vergilerin payı giderek yükselmiştir. Sosyal güvenlik primlerini dâhil edelim etmeyelim, bu değişmiyor. Sosyal güvenlik primlerini hariç tutarsak dolaylı vergilerin payı 2002’de yüzde 66 idi, 2008’de yüzde 66 toplam vergi gelirleri içerisinde ama 2010’da yüzde 70’e çıkıyor birden. Sosyal güvenlik primlerini dâhil edersek Türkiye dolaylı vergilerde yüzde 47-48’lere geliyor, Avrupa Birliği ülkeleri 33-34’lerde.

Gelir ve kârlar üzerinden alınan vergilerin gayrisafi yurt içi hasılaya oranında Türkiye yüzde 5-5,5’larda, Avrupa Birliği üyesi ülkeler yüzde 10,5-11’lerde. Biz, onların yarısı kadarız. Bu payı artırmak lazım. Yani Türkiye’de Vergi Konseyi, sürekli vergi indirimi programları açıklıyor halka. Onu da ben çok merak ediyorum. Vergi Konseyi, Maliye Bakanlığına bağlı olarak çalışıyor ama buna biraz el kesesinden kurban kesmek olarak bakıyorum. Vergi Konseyi istiyor ama Maliye Bakanlığı yapmıyor oluyor. Bu Vergi Konseyi, benim bildiğim, çalışmalarını Maliye Bakanlığına sunar, “Biz, şöyle olsun istiyoruz.”, “Biz, vergi oranları insin istiyoruz.” şeklinde bir açıklama yapamaz, yapmamalı. Vergi Konseyi, maliyeye bilgi verir, araştırır, çünkü Vergi Konseyi, oran indiriminin vergi gelirlerine etkisinin ne olacağını bilmez. Örneğin, Türkiye’de oran indirimleri yapıldı bu

sene. İyi oldu, o dönem satışlar arttı fakat indirimin sona erdiği tarihten sonrasına bakarsanız, motorlu taşıt satışında tekrar başa döndük. Yani sektör stokları tüketti, vergi talep artırıcı etkisini bitirdi, tekrar başa döndük. Demek ki vergi indirimlerini de genel bir programın, ekonomik programın parçası olarak düşünmek gerekir; düşünmezseniz, bütün görevi vergi indirimine yüklerseniz vergi indirimi bir yere kadar başarılı olur, bir yerden sonra başarılı olmaz. Talebi uyarmak için demek ki başka önlemler gerekiyor.

Yine tüketim vergileri payında, toplam dolaylı vergilerin gayrisafi yurt içi hasıla payında Türkiye Avrupa Birliğiyle, OECD'yle, daha çok Avrupa Birliğiyle eş yani aynı oranlarda, genel tüketim vergilerinde de Avrupa Birliğine biraz yakın sayılabiliriz ama özel tüketim vergilerinde bizim oranlarımız bir hayli yüksek. Demek ki biz tüketim vergileri içerisindeki dağılımı KDV'den ÖTV'ye çevirmişiz, ağırlığı oraya vermişiz. KDV'nin sistematığı de bozulmuş durumdadır değerli arkadaşlar, Sayın Bakan. Bir dönem Avrupa Birliği ilerleme raporlarında biz KDV'ye ilişkin herhangi bir eleştiri almazken şimdi ilerleme raporlarına baktığınızda KDV'nin yapısının bozulduğunu söylerler. Şimdi, yüzde 8'lik oranı birçok ürünün perakende satışında uygulayan tek ülkeyiz, yani genel standart oran dışında perakende aşamada standart orana tabi olması gereken ürünlerde indirimli oran uygulayan tek ülkeyiz. Bunun ben yararlı olduğu kanaatinde de değilim. Yani oturup maliye hesabını yapmıştır. Buradan vergi iadelerinden ne kadar tasarruf etmiş, buradan hasılat azalışı ne kadar olmuştur, bunu idare değerlendirebilecek durumdadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Evet, Sayın Başkan. yararlı olmadığını düşünüyorum.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Olur olur da ayrı bir oturum yapalım isterseniz.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Evet, istihdam üzerindeki vergi yükünde Türkiye bir rahatlamaya gitmiştir ancak bu yeterli değildir. Yüzde 42,7 olan imalat sanayinde çalışanların ücreti üzerindeki toplam vergi yükü yüzde 37'ler civarına gelmiştir ancak OECD ortalamasının yüzde 26-27 aralığında olduğunu düşürsek, Türkiye'nin bu alanda daha hayli katedeceği mesafe vardır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Sayın Başkan, çok teşekkür ediyorum.

Şimdi, güçlü gelir idaresi kısmına değinmedik. Üç özellik var dedik, saydam mevzuat, öngörülebilir vergi yükü, güçlü gelir idaresi. Gelir İdaresi, kadro ve teknoloji yönünden son derece güçlüdür, teknolojinin en son imkânlarını kullanmaktadır, öteden beri kullanmaktadır, hâlen kullanıyor, kadro olarak son derece güçlü, buna inanıyorum. Ancak bu idare, vergi sistemi biraz korunmasız kalmıştır Sayın Bakanım. Yani şimdi bugün vergi incelemesini klasik vergi incelemesi yöntemiyle yapmak zorunda kalan idarenin kısa zamanda çok fazla sayıda mükellefi denetleme imkânı yoktur. Bu olanakları artırmak gerekir. Bugün, idare, bir süredir, belki beş-altı yıldır, altı-yedi yıldır mükellefi zorlayarak matrahı artırmak yolunu tercih etmektedir. Bu, merkezden planlanan bir iş değildir ama taşradaki arkadaşlarımız kendiliklerinden böyle bir uygulamaya girip matrahı artırmaya mükellefi zorlamaktadır. Bu doğru değildir. Örneğin, en son uygulamada mükelleflere giden bir mektup var: "Falan kişiyi biz inceledik, bunun kayıtlarında biz naylon fatura düzenlediğini tespit ettik, siz de bundan şu faturaları almışsınız, bunları hemen kayıtlarınızdan çıkarın, beyan edin."

Şimdi, bu doğru değil. Bu işide inceleme yapmak gerekir. Belki o mükellef naylon fatura kullanmadığı kanaatindedir. Çünkü bir kısım mükellefler tamamen naylon fatura yani sahte veya muhteviyatı itibarıyla yanıltıcı belge düzenlerken veya bazıları münhasıran bu belgeyi düzenlerken, bir kısım mükellefler gerçek mal ve hizmet satışı yanında gerçek mal veya hizmet satışına dayanmayan fatura da düzenleyebilmektedir. Şimdi, bu kişinin düzenlediği bütün faturaları aynı kefeye koyup ondan gerçekte mal almış olan kişiyi de naylon fatura kullanmış olarak peşinen mahkûm edip ona yazı yazıp “Bu faturaları kayıtlardan çıkar.” demeyi doğru bulmuyorum. İdare, ayrıca o mükellef nezdinde inceleme yaparak bu sonuca varırsa daha uygun olur diyorum.

Sayın Başkan, müsamahanıza çok teşekkür ediyorum.

Konuşmamı burada bitirirken hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN –Teşekkür ediyorum Sayın Hamzaçebi.

...

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Değerli arkadaşlar, müzakereler bölümü böylece sona ermiştir.

Esasen müzakereler esnasında da önemli ölçüde sualler Sayın Bakanımıza ve bütçeye ilişkin olarak yöneltilmiştir. Bunun dışında, sualler konusunda söz talep eden arkadaşlara on beş dakikalık süre içerisinde Bütçe Komisyonuna, Komisyona toplam tahsisli süre içerisinde söz veriyorum.

İlk söz, Sayın Hamzaçebi'ye ait.

Buyurun efendim

SORULAR VE CEVAPLAR

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sorularım şunlar:

Sayın Bakan konuşmasında 2010 yılında mali kuralla ilgili yasal altyapının tamamlanacağını ve bu kuralın kamu açığına getirileceğini ifade etti. Sayın Bakan acaba kamu açığı yerine kamu borç stokuna getirmeyi düşünmez mi bu kuralı? Şu nedenle bunu söylüyorum: Çünkü kamu borç stoku içinde birçok borç kalemi yer almıyor. Örneğin görev zararlarını orada göremiyoruz. Daha doğrusu “kamu açığı” kavramı kamunun bir kısım harcamalarını ifade etmekte yeterli değil. Örneğin görev zararları kamu açığı içerisinde gözüküyor, bütçe dışı ikrazlar gözüküyor, “koşullu yükümlülükler” olarak ifade edebileceğimiz örneğin çeşitli kurumların dış borçlanması nedeniyle Hazinesinin verdiği garantiler sonucunda Hazinesinin ödemek zorunda kaldığı borçlar, bütün bunlar kamu açığı içinde yer almayan kavramlar. Bu nedenle mali kuralın, kamu açığı yerine kamu borç stokuna getirilmesinin daha doğru olduğunu düşünüyorum. Sayın Bakan acaba bu konuda ne düşünüyor?

Yarı özerk Gelir İdaresi kâğıt üzerinde var ama fiilen, daha doğrusu yasadan gelen birtakım engeller nedeniyle o yarı özeğe sahip değil İdareemiz. Örneğin atama konusunda başkanın, başkana bağlı olan başkan yardımcılarının, daire başkanlarının, gelirler kontrolörlerinin atanmasında Sayın Bakan yetkili. Oysa yarı özerk Gelir İdaresinde başkanın altındaki her görevlinin, her unvanın atamasının başkana ait olması gerekir. Bu konuda bir yasal değişiklik düşünüyor musunuz?

Mahallî idare gelirlerini etkileyecek bir düzenleme olarak emlak vergisine matrahı olacak vergi değerleri kapsamında bina asgari inşaat metrekare maliyet bedellerini Maliye Bakanlığı belirli dönemler itibarıyla tespit edip ilan ediyor ancak en son ilanda fabrika binaları, otel binaları, banka, sigorta şirketleri binaları, benzin istasyonu gibi binalarda metrekare inşaat maliyet bedeli bir önceki yıla göre yüzde 12 oranında artırılırken meskenlerde yüzde 25 oranında ve diğer bütün iş yerleri yüzde 12 oranında artırılırken sinema ve tiyatro binalarında da yüzde 25 oranında artırılmıştır. Özellikle sinema ve tiyatro binalarında yüzde 25 artışa gidilmesinin nedeni nedir? Ayrıca iş yerleri için yüzde 12 oranında krizin etkisi dikkate alınarak artırım yapılırken meskenlerde acaba krizin etkisi neden dikkate alınmamış ve yüzde 25 oranında artırım yapılmıştır.

Diğer bir sorum: 5084 sayılı Yasa'ya göre uygulanan teşviklerden yararlanma süresi bu yılın sonunda sona ermektedir. 5084 sayılı Yasa krizin olmadığı bir ekonomik konjonktürde tasarlanmıştı, öyle uygulamaya konmuştu. Uygulaması 2008 sonunda sona ererken kriz nedeniyle bunun bir yıl süreyle uzatılması öngörüldü ve uzatıldı. Daha sonra krizin etkileri sona ermemiş olduğuna göre bu süreleri 2010 yılı sonuna kadar uzatmayı düşünür müsünüz?

Yine bir başka sorum da şu: Türkiye'de yatırım yapan, doğrudan yabancı yatırım yapan şirketler yatırımlarının gerçekleştiği ilk yıllarda çok büyük tutarlı operasyon giderleriyle karşılaşmakta ve özellikle üretime dönük yatırım yapan bu şirketlerde işletme döneminde çok yüksek işletme sermayesi ortaya çıkmaktadır. Bu işletme sermayesi ihtiyacı çerçevesinde bu şirketler piyasada tutunabilmek amacıyla ilk yıllarda çok yüksek tutarlı pazarlama, reklam ve tanıtım harcaması yapmakta. Bu harcamaların yüksekliği şirketlerin ilk yıl bilançolarının zararlı kapanabilmesine yol açmaktadır. Yabancı sermayeli şirketler bu zararı yurt dışından transfer ederek şirketi mali yönden desteklemekte, ancak bunlar, Türk Ticaret Kanunu'nun 324'üncü maddesinin öngördüğü prosedür çerçevesinde sermaye ilave edilmekte veya edilmemektedir. O şartlar Türk Ticaret Kanunu'nda düzenlenmiş. Yurt dışından gönderilen, o şirketin hissedarları tarafından gönderilen ve gönderen şirket tarafından iştirakler hesabında izlenen, ancak buradaki şirketin bilançosunda zarar telafi fonu veya benzeri adlarla yer alan bu kalem eğer Kurumlar Vergisi Kanunu'nun transfer fiyatlandırmasına ilişkin şartları taşıyor ise çok doğal olarak vergi inceleme elemanları tarafından matrah farkı olarak değerlendirilebilir. Ancak bu şartları taşıyor da münhasıran reklam, tanıtım, pazarlama gideri olarak bu harcamalar yapılmış ve onun karşılanması için gönderilmiş bir para ise, öyle bir transferse bunun matrah farkı olarak değerlendirilmemesi gerekir. Ancak uygulamada bunlar transfer fiyatlaması çerçevesinde çok ince bir elemeye, değerlendirmeye tabi tutulmaksızın, münhasıran öz sermayenin bir unsuru olarak değerlendirilmekte ve matrah farkı olarak alınmaktadır. Bunun doğru olmadığını düşünüyorum. Bu konuyu Gelir İdaresinin bir genelgeyle, bir sirkülerle veya bir genel tebliğ ile açıklığa kavuşturmasının uygun olacağını düşünüyorum.

Son, küçük bir iki sorum da şunlar: ÖTV'nin KDV matrahına giriyor olması nedeniyle kamuoyunda sık sık verginin vergisi yönlü bir eleştiri yapılmaktadır. Bu konuyu Maliye Bakanlığının, Gelir İdaresinin bir açıklığa kavuşturmasında yarar olduğunu düşünüyorum. Zira, 2006/112 sayılı Avrupa Birliği Konseyi Direktifi'ne göre her türlü ÖTV KDV matrahına girer. Türkiye'de Özel Tüketim Vergisi Kanunu da Avrupa Birliğine uyumlu

olarak hazırlanmıştır. Bu gereksiz tartışmayı sonlandırmak açısından Gelir İdaresi böyle bir açıklama yapmayı veya Maliye Bakanı olarak böyle bir açıklama yapmayı uygun bulur musunuz?

MASAK Başkanı Gelir İdaresi Başkan Yardımcısı olarak atandı, yerine de bir başka arkadaşımız MASAK Başkanı olarak atandı. Her iki arkadaşımız da Maliye Bakanlığının son derece değerli, yetişmiş elemanlarıdır. Ancak bu atamayla ilgili olarak bazı soruşturmalar nedeniyle, soruşturmacıların MASAK'tan talep ettiği yasa dışı bazı taleplerin yerine getirilmesindeki zorluk nedeniyle bu atamanın yapıldığı yani önceki MASAK Başkanının Gelir İdaresi Başkan Yardımcılığına atanmasının gerisinde böyle bir neden olduğu şeklinde bir iddia vardır Sayın Bakan. Bunu nasıl açıklıyorsunuz? Tekrar ediyorum: Yerine gelen arkadaşımız da son derece layık bir arkadaşımızdır, hiçbir zaman yasa dışı bir talebi yerine getirmesi de söz konusu değildir ama sizin bu konudaki görüşünüz nedir, onu merak ediyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

...

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyoruz.

Değerli arkadaşlar...

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Çok kısa olmak üzere Sayın Hamzaçebi, buyurun.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Maliye Bakanına ve Sayın Kamu İhale Kurumu Başkanına açıklamaları için teşekkür ediyorum.

Şimdi, Kamu İhale Kurumunun Sayın Başkanı benim sorumun cevabını vermemiştir. Sorum gayet açık, net. “Ben 16 bin karar verdim, bundan şu kadarı yargıya gitti, şu kadarı idare aleyhine sonuçlandı.” diyerek düzgün çalıştığını iddia edemez. Sayın Başkanın ahlakından hiçbir tereddüdüm yoktur hiçbir şekilde, bilgisinden tereddüdüm yoktur ancak örnek verdiğim uygulamaya ilişkin yapmış olduğu açıklama benim sorumun cevabı değildir. Sorum gayet açık ve net Sayın Başkan. Sizinle telefonla görüştük ama ben size bunu bildirdim, siz bana dönüp bilgi vermediniz zaten yani sanki bana telefonda bilgi verdiniz gibi bir izlenim doğabilir, onu da düzelteyim, bana bilgi vermiş değilsiniz. Benim söylediğim şu: Bu ihaleyi kazanan şirketi İhale Komisyonu saf dışı bırakabilmek için -cümlelerimi, kelimelerimi gayet dikkatlice seçiyorum, gelişigüzel konuşmuyorum- ne yaparız diye oturup düşünüyor, bunun iş bitirme belgelerine takılalım, efendim bu iş mutfak inşaatı, mutfak inşaatı için bu insan -işte o inşaatlar gruplandırılmış, mutfak inşaatı diyelim üçüncü gruptaysa en önemliden en önemsiz doğru inşaatları derecelendirsek üçüncü grupta mutfak inşaatı- bu mutfak inşa etmemiş de ikinci gruptaki, daha önemli bir işi yapmış yani dördüncü gruptaki bir işi yapmış değil. Evet, biz mutfak inşaatı yapmış olma şartını arıyoruz, bu da mutfak yapmamış, bunu Bayındırlık Bakanlığına soralım... Bayındırlık Müdürlüğü soruyor bunu. Daha sonra o kanun karşısındaki eksikliği gidermek için İhale Komisyonu kendi bir tutanak yapıyor vesaire. Bayındırlık Bakanlığına soruyor, o da “Evet evet, mutfak inşaatı yapmamışsa bunu saf dışı bırakabilirsiniz.”

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Bitiriyorum.

Şimdi, Sayın Başkan siz buna bir açıklama yapmadınız cevabınızda. Şunu söyleyeyim bir kere: Teklif mektupları açıldıktan sonra başa dönüp de orada bir eksiklik arayabilir mi? Siz Kamu İhale Kurumu burada hakkı teslim etmeyeceksiniz de ne yapacaksınız? Kaldı ki biz iptal etmek durumunda değiliz. Gülümsenecek bir şey söylediğimi sanmıyorum Sayın Başkan, öyle bir şey söylediğimi sanmıyorum, eğer bir şey varsa gülelim beraber! Eğer sizin terminolojiniz neyse onu kullanalım. Düzeltici işlem yapın o zaman. Yani sizin kararınızdaki azlık oylarına bir bakın, bir bakın, nasıl yanlış yaptığınıza bir bakın orada. Hangi etkiyle, hangi düşünceyle o kararı verdiniz bilemiyorum. Kararınız hukuka, Kamu İhale Kanunu'na vicdana, hakkaniyete aykırıdır, konu budur. Burada, evet, keşke masaya yatırılrsa da bizim ne kadar doğru iş yaptığımız görülse. Varsa doğru işleriniz de tabii ki onları da görelim ama yanlışlarınızı da görelim. O kadar karar içerisinde bu kadar üstüne basa basa yanlış kararlar veriyorsanız bunların üzerinde durmak gerekir. Müteahhit sektörü korkudan yargıya da gidemeyebilir Bakanlık karşısına almamak için, idari yargıya taşımak da o kadar kolay değildir, herkes hakkını arayamıyor.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

...

Değerli arkadaşlar, kurum bütçeleriyle ilgili görüşmelerimiz tamamlanmıştır. Sayın Bakana ve katkı veren değerli üyelerimize teşekkür ediyorum.

Şimdi, kurum bütçelerinin oylamasına geçiyoruz.

(Maliye Bakanlığı, Gelir İdaresi Başkanlığı, Kamu İhale Kurumu, Özelleştirme İdaresi Başkanlığı 2010 yılı bütçeleri ile 2008 yılı kesin hesaplarının oylanmasına başlandı.)

...

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, Merkezî Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısının maddelerine geçiyoruz.

1'inci maddeyi okutuyorum:

(1'inci madde okundu)

...

Müteakip maddeyi okutuyorum:

(5'inci madde okundu)

BAŞKAN – Maddeyle ilgili söz talebi?

Sayın Öztürk buyurun.

...

BAŞKAN – Sayın Kalaycı, maddeye ilişkin, buyurun...

...

BAŞKAN – Sayın Aslanoğlu buyurun.

...

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Aslanoğlu.

Bir açıklama yapacak mısınız?

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Gaziantep) – ...

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Bakan.

Buyurun.

MALİYE BAKANLIĞI MÜSTEŞARI NACİ AĞBAL – ...

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Berber, maddeyle ilgili...

...

BAŞKAN – Sayın Hamzaçebi buyurun.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Benim sorum şu: Madde cetvelleri düzenliyor, (B) cetveli de gelir bütçesini düzenlemektedir. Yurt dışı çıkış harcı 2007’de çıkarılan bir yasayla bir başka şekle dönüştürüldü. Yurt dışı çıkış harcının 2006 yılı tahsilatı nedir, 2008 yılı tahsilatı nedir? Çıkarılmış olan yasanın amacına ulaşip ulaşmadığını değerlendirmemiz gerekiyor, bu maddeden sonraki bir maddede de bilgi alabiliriz, o konuda bilgi rica ediyorum.

BAŞKAN – Evet, maddeyle ilgili önerileri okutuyorum:

...

BAŞKAN – Önergeyle ilgili...

...

Müteakip maddeyi okutuyorum:

(Madde 8 okundu)

BAŞKAN – Maddeyle ilgili söz talebi?

Sayın Öztrak, buyurun.

...

BAŞKAN – Sayın Hamzaçebi...

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Ben de aynı konuya değineceğim.

Kamu İhale Kanunu’ndaki hüküm burada da tekrar ediliyor, bir yatırım projesine başlanabilmesi için ödeneğinin proje maliyet bedelinin yüzde 10’u oranında bütçede yer alması gerekiyor. Bunun Kamu İhale Kanunu’na konulmasının ve bütçe kanun tasarisına alınmasının nedeni Türkiye’nin bir proje mezarlığına dönmemesi. Yıllardır iz bedellerle programlarda yer alıp sonra küçük bir bedelle ihalesi yapıldıktan sonra işte küçük ödeneklerle başlanan ama yapımı yıllarca devam eden projeler mezarlığından Türkiye’yi kurtaralım. Burada tekrar başa dönüyoruz. Büyük projeleri anlıyorum, İstanbul gibi dev bir kentin projeleri, onları anladım ama HES’lerle ilgili olarak zaten Hükûmetin politikası HES’leri özel sektörün yapması yönünde. Devlet Su İşleri HES projesi yapmıyor, ihale etmiyor, mevcut ihale edilmiş olanlardan da vazgeçiyor. Bunları özel sektöre yaptırma niyetinde. Buna rağmen, buraya HES’i koymayı ben anlayabilmiş değilim. Baraj ve HES’leri kesinlikle kapsamın dışına çıkarmak gerekir. Bu yönde bir önergeyi de biz şimdi Başkanlığa veriyoruz. Bunun bizim kamu mali yönetimine disiplin getireceği kanaatindeyim eğer buradan çıkarılırsa. 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu’na koyduğumuz hükmün gereğini yerine getirmiş olacağız, Türkiye’yi tekrar eski alışkanlıklarına, kötü günlerine döndürmüş olmayacağız, dönmekten alıkoyacağız.

Önerge geliyor Sayın Başkan.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Ayhan, buyurun efendim.

...

Madde 22’yi okutuyorum:

(MADDE 22 OKUNDU)

BAŞKAN – Maddeye ilişkin söz talebi?

Sayın Hamzaçebi, buyurun.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bu maddeyle ilgili olarak şöyle bir önerim var: Devlet Personel Başkanlığının bütçesini görüşürken de bunu ifade etmiştim. Şimdi bu maddelerde her yıl açıktan atama izni verilecek kadro sayıları belirtiliyor. Aslında iki şekilde açıktan atama var. Birincisi, 2009 yılında emeklilik, ölüm, istifa veya nakil sonucu ayrılan memur sayısının yüzde 25'ini geçmeyecek şekilde bir açıktan atama izni var. Bu sınırlar içerisinde karşılanamaz ise yükseköğretim kurumları için 4 bin adet, diğerleri için ilave 21 bin adet atama izninin de verileceği burada yazılı. Şimdi, kamuoyu hep bu 21 bin ve 4 bine endeksleniyor, odaklanıyor ve 2010 yılında 21 bin adet memur alınacak zannediyor, kamuoyu öyle biliyor. Oysa, bu yüzde 25'in ne olduğunu hiç kimse bilmiyor.

Önerim şudur: Önceki yıllarda, 2009 henüz belli değildir belki ama bu uygulama 2003 yılından bu yana var, 2003 yılından bu yana bütçe kanunuyla belirlenen bu yüzde 25'lik oran, önceki yıllarda oran daha farklı olabilir, bu oran kapsamında alınan memur sayısı nedir, buna ilave olarak verilen açıktan atama izinleriyle alınan memur sayısı nedir? Bu dağılımı ben Maliye Bakanından rica ediyorum.

İkinci olarak, biraz önce görüştüğümüz 20'nci maddede, KİT'lerin görev zararlarıyla ilgili 20'nci maddede 2009 yılı Bütçe Kanunu'na göre önemli bir değişiklik var, bu, verilen bilgide yer almadı, o da şu: Görüştüğümüz tasarının 20'nci maddesi KİT'lerin doğmuş ve doğacak görev zararı alacaklarına mahsuben alacak tutarlarının incelenmesi tamamlanana kadar finansman ihtiyacının karşılanabilmesi amacıyla yapılacak ödemeden söz ediyor. "Alacak tutarlarının incelenmesi tamamlanana kadar." yani bir inceleme yapılacak o inceleme sonunda ödeme yapılacak iken şimdi onun yerine "Alacak tutarlarının incelenmesi tamamlanana kadar." denmiş. Bu hükmün buraya konulmasında özel bir amaç mı güdülmüştür? Bu konuda örneğin TKİ'yle ilgili olarak düzenlenmiş olan bir rapor olduğundan söz ediliyor, bu rapordan doğan sorun mu aşılacak istenmektedir? Bu konuda ilave bilgi rica ediyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Bakanım.

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Gaziantep) – Bu ilave bilgiyi tabii biz yani 20'nci maddeyle...

HALİL AYDOĞAN (Afyonkarahisar) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Evet, Sayın Aydoğan, bununla alakalı galiba.

Buyurun.

HALİL AYDOĞAN (Afyonkarahisar) – Bununla alakalı.

2003 yılından önceki yıllarda da açıktan atamalarla ilgili rakamları biz merak ediyoruz Sayın Bakanım, onlarla birlikte verirseniz...

BAŞKAN – Yazılı olarak herhâlde, bu bilgiler şu anda...

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Gaziantep) – Sayın Başkan, bu 20'nci maddeyle ilgili olarak Hazine Müsteşarlığına sorarım, yani eskiden de herhâlde avans sistemi vardı, onun yerine yeni bir düzenleme mi getiriyorlar, neyi getiriyorlar, onu bir sormam lazım.

Bu atamalarla ilgili olarak da rakamları çıkartırız, bütün Plan ve Bütçe Komisyonu

üyesi arkadaşlara da iletiriz, yani elimizde bazı rakamlar da var şu anda.

Son bir şey söyleyeyim: Sayın Hamzaçebi yurt dışı çıkış harç tahsilatlarını sormuşlardı önceki maddelerle ilgili olarak. 2006 yılında -yaklaşık olarak söylüyorum- 102,3 milyon liraydı, o zamanlar yurt dışı çıkış harcı 70 liraydı. 2007 yılında bu 59 milyona düşmüş, 2008'de de bu 50,1 milyona düşmüş -bunlar yaklaşık rakamlar- dolayısıyla böyle bir seyir izlemiştir. Yani 2007'de 15 lira, 2008'de 15 liraya düşürülmüş. Bu rakamları da Naci Bey versin.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Yurt dışı çıkış harcıyla ilgili bir şey söyleyebilir miyim?

BAŞKAN – Buyurun.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Yurt dışı çıkış harcına ilişkin bilgilere teşekkür ediyorum Sayın Bakan.

Değerli arkadaşlar, gördüğünüz gibi yurt dışı çıkış harcına ilişkin olarak 2007 yılında yapılmış olan yasal düzenleme amacına ulaşmamıştır, hedefine ulaşmamıştır. 70 liralık yurt dışı çıkış harcı kanunda yer alan birçok istisnaya rağmen 2006 yılında 102,3 milyon TL sağlamışken 2007 yılında çıkan ve bütün istisnaları kaldıran kanunla 2008 yılında 50,1 milyon TL hasıllata düşmüştür. Bunun da bir bölümü kamu görevlilerinin ödediği harçtır, o da bütçenin öbür tarafında bir yandan bütçeye...

ALAATTİN BÜYÜKKAYA (İstanbul) – 15 lira...

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Hayır, 15 liraya, ama o zamanki Sayın Maliye Bakanı burada oturduğu zaman bize yaptığı açıklama “Biz hesabını yaptık 15 lirayı herkesten alacağız, eksi gelirin altına düşmeyeceğiz.” dedi. Tablo ortada, uygulama fiyaskoyla sonuçlanmıştır. Bu 50,1 milyon TL'nin bir bölümü de -onu Bütçe Genel Müdürlüğü çıkarabilir- kamu görevlileri tarafından ödenmektedir, bütçeden ödenmektedir, yani bütçeye bir yandan gider, bir yandan gelir yazılıyor.

ALAATTİN BÜYÜKKAYA (İstanbul) – Bana göre kalkması lazım.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Hayır, benim önerim bu yurt dışı çıkış harcının kaldırılmasıdır. Hatırlarsanız, bu düzenlemeyi burada kararlaştırdık, daha sonra Genel Kurulda bu tersine bir önergeyle tekrar eski hâline döndü. Şu anda 50,1 milyon TL ile vatandaşlarına işkence yapan bir ülke konumundayız. TOKİ'nin de bu kaynağı etkin kullandığını söylemek mümkün değildir. TOKİ'nin bu kaynağın çok daha ötesinde büyük kaynakları vardır, büyük kaynak yaratabilmektedir, o olanakları vardır. Tablo budur. Bunu da bu vesileyle komisyonun dikkatine sunuyorum.

BAŞKAN – Sayın Müsteşar, açıklama yapacak mısınız, buyurun.

MALİYE BAKANLIĞI MÜSTEŞARI NACİ AĞBAL – Sayın Başkanım, benim yapacağım açıklama önceki yıllarda belirli bir oran dâhilinde belirtilen açıktan atama izni kapsamında kamu idarelerinin atayabilecekleri azami personel sayılarına ilişkindir. Bilindiği üzere buradaki yüzde 25 oranı veya önceki yıllarda yüzde 50 veya yüzde 80 oranı bir önceki yıl emeklilik, ölüm veya istifa sayılarına bağlı olarak değişmektedir. Bu çerçevede 2006 yılında -o zaman oran yüzde 80 idi- atanabilecek personel sayısı 49.864; 2007 yılında yüzde 80 oranı yüzde 50'ye düşürüldü, 2007 yılında da 26.326 personel ataması azami olarak yapabilir idi; 2008 yılında oran yine yüzde 50, atanabilecek personel sayısı 27.915; 2009 yılı için oran yüzde 25'e düşürülmüştü Bütçe Kanunu'yla, bu kapsamda atanabilecek personel sayısı 13.750; 2010 yılında da yüzde 25 oranı korundu,

bu çerçevede atanabilecek azami personel sayısı 13.750'dir.

Arz ederim.

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Gaziantep) – 2002 öncesi rakamları da size yazılı olarak bildiririz.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

Maddeyle ilgili iki önerge var, önergeleri okutuyorum:

...

Müteakip maddeyi okutuyorum:

(Madde 28 okundu)

BAŞKAN – Maddeyle ilgili söz talebi?

Buyurun Sayın Öztürk.

HARUN ÖZTÜRK (İzmir) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, Sayın Bakan; bu son maddenin üçüncü fıkrasının son cümlesi “Ancak il özel idareleri ve belediyelerin Avrupa Birliği ile katılım öncesi mali iş birliği çerçevesinde desteklenen projelerin finansmanı için sağlanan borçlanmalar ile hükümetler arası ikili mali iş birliği protokolleri kapsamındaki projelerin finansmanı için sağlanan borçlanmalar söz konusu borç stokunun hesabında dikkate alınmaz.” diyor. Yani değişik kaynaklardan borçlanılıyor. Dolayısıyla bu sayılan kaynaklardan da il özel idareleri ve belediyeler bir şekilde borç alıyor ve bunun borç stokunun hesabında dikkate alınmayacağı ifade ediliyor. Nedir bu, yani limiti için mi dikkate alınmayacak? Bu konuda bir açıklama yapar mıyız. Çünkü bu da bir borçlanma ve bir şekilde borçlanmayla ilgili 4749 sayılı Yasa'nın getirdiği disiplinden uzaklaşmamız sonucunu doğurmaz mı?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Hamzaçebi, buyurun.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Önergeyle birlikte görüşlerimi ifade etmek istiyorum.

BAŞKAN – İsterseniz önergeyi okuyalım, ondan sonra görüş beyan edin.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Olabilir.

BAŞKAN – Evet, maddeyle ilişkin önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 2010 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısının 28'inci maddesine aşağıdaki fıkraların eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Süreyya Sadı Bilgiç

Isparta

“(4) 657 sayılı Kanununun 202 nci maddesi uyarınca çocuk için verilmekte olan aile yardımı ödeneğinde, 15/1/2010 tarihinden itibaren aynı maddede öngörülen sayı sınırlaması dikkate alınmaz.”

“(5) 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 1 inci maddesinin (D) bendine göre yapılacak tazminat ödemesi, 1/1/2010 tarihinden itibaren 750 TL olarak uygulanır.”

“(6) Anadolu Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesinin 31/12/2009 tarihi itibarıyla uzaktan eğitim uygulayan İktisat, İşletme ve Açıköğretim Fakültesine ait hesaplarda yer alan kısa ve banka hesabı bakiyesinin 250 milyon TL'si genel bütçeye gelir kaydedilmek üzere 2010 yılı Şubat ayı sonuna kadar Maliye Bakanlığı Merkez Muhasebe Birimi hesabına aktarılır. Aktarılan bu tutarı, bir yandan genel bütçenin (B) işaretli cetveline gelir,

diğer yandan 5467, 5662 ve 5765 sayılı Kanunlarla yeni kurulan üniversitelerin yatırım projelerinde kullanılmak üzere Üniversitelerin Desteklenmesi Projesi (ÜNİDES) kapsamında Maliye Bakanlığı Bütçesinin 12.01.31.00-01.1.2.00-1.09.3 tertibine ödenek kaydetmeye Maliye Bakanı yetkilidir. Ayrıca, söz konusu bakiyenin 250 Milyon TL'si Şubat ayı sonuna kadar Yükseköğretim Kurulu hesabına aktarılır. Aktarılan bu tutarı, bir yandan Yükseköğretim Kurulu bütçesinin (B) işaretli cetveline öz gelir, diğer yandan (A) işaretli cetvelinin mevcut veya yeni açılacak tertiplerine ödenek kaydetmeye Yükseköğretim Kurulu yetkilidir. Sermaye ödenekleri, yılı yatırım programı ile ilişkilendirilir. Ödenek kaydedilen bu tutar, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 10 uncu maddesi kapsamında yürütülen yükseköğretim kurumlarının bilimsel araştırma projeleri ile yurt içi ve yurt dışı öğretim elemanı ve öğrenci değişim programlarının desteklenmesi ve yurt içi ve yurt dışında öğretim üyesi ve araştırmacı yetiştirilmesi amacıyla söz konusu maddede belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde kullanılır.”

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (Malatya) – Sayın Başkan, önerge sahibi olarak kaç para ödüyorsun çocuk başı?

SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – 10 değil mi?

BAŞKAN – Müsteşar bir açıklama yapsın.

Buyurun.

MALİYE MÜSTEŞARI NACİ AĞBAL – Sıfır-altı yaş grubu için 28 lira, altı yaş üzeri gruplar için ise 14 lira çocuk yardımı ödüyoruz şu anda.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (Malatya) – 14 çocuğu varsa?

MALİYE MÜSTEŞARI NACİ AĞBAL – 14 çocuğu varsa, 14 çarpı... Sıfır-altı yaş grubuna göre değişir yani. 14 çarpı 14.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Olabilir mi bir kişinin sıfır-altı yaş grubunda 14 çocuğu?

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (Malatya) – 6 tane olur.

BAŞKAN – Buyurun.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Önergeyle ilgili olarak da görüşümü bildireceğimi ifade etmiştim. Ancak, önergeyi tekrar okudum, o konuda bir görüş bildirme ihtiyacı içerisinde değilim. Teşekkür ederim.

Maddenin bir numaralı fıkrasına ihtiyaç var mıdır? İlgili yasada bu düzenleme yapılmıştı diye hatırlıyorum. 4046 sayılı Yasa'ya yapılan ilavelerle, o yasada yapılan değişikliklerle özelleştirme nakit fazlasının bütçeye aktarılması düzenlenmişti. Ayrıca, özel gelir, özel ödenek kaydı yapılmayacağı yine ilgili yasada düzenlenmişti diye hatırlıyorum. Buna rağmen buraya alınmışsa mutlaka bir gerekçesi vardır ama o gerekçe nedir, onu öğrenmek istiyorum.

İki numaralı fıkrayla Maliye Bakanlığı Millî Emlak Genel Müdürlüğü görevini etkin bir şekilde yapmayacağını kabul ve itiraf etmektedir. Yasama organı bunu kendisine daha önce hatırlatmıştı ama ona rağmen, benim iş yüküm fazla düşüncesiyle bu görevi istemeyen bir Millî Emlak Genel Müdürlüğünün demek ki idare-i maslahat edeceğini düşünüyorum. Devlet kavramının Millî Emlak Genel Müdürlüğü tarafından ikinci plana atıldığını, devlet ne demektir, hükûmet konağı ne demektir, bütün bunların maliye müfettiş muavinliğinde herhâlde öğretilmediğini... Öğretilmediğini düşünüyorum da daha doğrusu, oralardan gelen arkadaşlarımızın bütün bunları idari görevlerde çabucak unuttuğunu

görüyorum. Bundan sadece üzüntü duyuyorum. Başka söyleyeceğim hiçbir şey yok.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Öztürk de isterseniz bir açıklamada bulunsun, ondan sonra cevap vermek gerekirse cevap verirsiniz.

Buyurun.

...

BAŞKAN – Sayın Bakanım, bir arkadaşımıza daha söz vereyim müsaadenizle.

Buyurun.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Ben de Aslanoğlu'nun bıraktığı yerden devam edebilir miyim?

BAŞKAN – Aynı konuda mı?

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Şimdi şöyle yapabiliriz bunu: Evet, 2009 yılı toplu görüşme süreci sonucunda konfederasyonlar ile Hükûmetin varmış olduğu mutabakat uyarınca bu önerenin ilgili maddesinin getirildiği anlaşılıyor. Tabii ki konfederasyonların talebi önemlidir. Sonuçta çalışanları temsil ediyor. Bu son derece önemli. Efendim, 14 lirayla, 28 lirayla çocuk yapımı teşvik edilir mi? Hayır. Ancak, Aslanoğlu'nun söylediği şöyle bir önemli husus var ve onu söylediğini düşünüyorum. Yani devlet çocuk yapımını teşvik eder gözükmemelidir. Bunu şöyle yapabiliriz: Bu düzenlemenin bütçeye ilave maliyetinin 172 milyon TL olduğu söyleniyor. Bu 172 milyon TL'yi, şu andaki sınır 2 çocuksa, o zaman 1 çocuk da şu kadar, 2 çocuk da şu kadar diye kademelendirip ona göre dağıtalım, yine 172 milyon TL'lik ilave ödeneği yine çalışanlara verelim. Bu yöntemin daha doğru olduğunu düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Tıngiroğlu, buyurun efendim.

...

Böylece, bütçenin 30 maddesi teker teker oylanıp kabul edilmiştir.

Şimdi bütçenin tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Değerli arkadaşlar, kesin hesabın maddelerinin görüşmelerine geçiyoruz.

1'inci maddeyi okutuyorum:

(Madde 1 okundu)

...

Değerli arkadaşlar, kesin hesabın maddeleri de böyle kabul edilmiştir.

Şimdi kesin hesabın bütünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Değerli arkadaşlar, bütçe ve kesin hesap kanun tasarılarında yer alan maddi hataların düzeltilmesi hususunda Başkanlık Divanına yetki verilmesini arz ve teklif ediyoruz: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Muhalefet şerhlerinin en geç... Sayın muhalefete soruyoruz: Bayram öncesi, bayram sonrası?

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (Malatya)- Bayram ertesi.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Bayram ertesi.

BAŞKAN – 2 Aralık tarihine kadar Komisyon Başkanlığına sunulmasını oylarınıza sunuyoruz...

...

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Son söz milletvekilinin.

Buyurun.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Ben de 2010 Yılı Merkezî Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı'nın hayırlı olmasını diliyorum. Güzel bir bütçe tartışma süreci oldu. Farklı görüşlerimiz tabii ki var, bu işin doğası gereğidir. Ona ilişkin görüşlerimizi önerilerimizle birlikte bir karşı oy yazısıyla ekleyeceğiz. Ama bütün bunlar bütçenin memlekete hayırlı olmasını dilememize engel değil.

Hayırlı olsun, tebrik ederim.

...

BAŞKAN – Herkese teşekkür ediyoruz, sağ olun.

Birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 00.03